

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 2.

V Ljubljani, 16. januarija 1890.

Letnik III.

Vse p. n. naročnike, katerim ne bi bil do zdaj list redno dohajal, uljudno prosimo, da nam nemudoma to naznanijo, da vemo pravočasno slučajne zapreke poslati ter naslove vrediti, da se med letom toli zamotano razpošiljanje kolikor možno olajša.

Katoliško politično društvo.

Dne 1. decembra preteklega leta je potrdila deželna vlada kranjska pravila „Katoliškega političnega društva“, in sedaj vabi začasni odbor Slovence, naj kot udje pristopajo k novemu društvu. Pravila društva so preobširna, da bi jih tukaj navajali posamezna, le nekaj povzamemo iz njih, da si pojasnimo, kaj društvo hoče, ali je potrebno, ali je našim razmeram umestno, kako hoče izpolnovati svoje namene.

Odkar imamo v Avstriji ustavo, po kateri cesarju pri vladanju pomagajo tudi ljudstva po svojih poslancih, naj si bo v deželnih zborih, zlasti pa v državnem, od tedaj treba, da ljudje tudi poznajo svoje pravice, da zvedo, za kaj se gre pri volitvah, da ni vse eno, ali je voljen veren mož ali pa brezverec; skušen in več, ali pa kak prazen klas. Ljudje se pri nas ne zavedajo teh svojih pravic, ki pa jim tudi nakladajo dolžnosti, da se vdeležujejo, kakor pravimo javnega življenja. Te pravice in dolžnosti ljudstvu pojasnovati in pomagati, da jih ljudstvo pridneje izvršuje, to je namen političnih društev. In kakor so v Avstriji brezverci ravno s pomočjo takih društev pridobili si večino v državnem zboru v prejšnjem času in so nam osnovali nove brezverske postave, s katerimi tlačijo reveže, obrtnike in kmete, tako moramo polagoma katoliki s pomočjo katoliških političnih društev pridobiti si večino v državnem zboru in po tem potu zaceliti rane, ki so jih Avstriji zasekali brezverci. Slovenci na Štajarskem imajo že tako društvo, ki prav pridno napravlja shode po raznih krajih, kjer se poslanci z ljudmi shajajo,

povedó, kaj so se zanje trudili in od njih pozvedó želje in potrebe. Na Kranjskem tacega društva nimamo in zato je zadnji čas, da se tudi tukaj vstanovi.

Namen društvu pojasni pravilo drugo „Katoliškega političnega društva“, ki se glasi: Društvu je namen: Pospeševati slovenskega naroda duševni in gmotni napredek v verskih, državnih, občinskih, šolskih, gospodarskih in socijalnih zadevah; razširjati med Slovenci versko, narodno in gospodarsko izobraženost; braniti verske, narodne in državne pravice slovenskega naroda in pospeševati ustavni razvoj avstrijske države po geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Tretje pravilo omenja, da bo društvo v ta namen napravljalo shode na raznih krajih, kjer se bo razgovarjalo in sklepalo o vsem, kar zadeva potrebe ljudstva. Pred očmi so nam prijazni razgovori po občinah ali farah po krščanskem nauku ob nedeljah, kjer se možje zberó na tak shod, zvedó kaj se godi po svetu in kaj treba storiti v tem ali drugem oziru. Na takih shodih bodo ljudje povedali, kakošne šole si želijo; tukaj bo obrtniku, rokodelcu, kmetu prilika dana, da pojasni svoje žalostne razmere, da se dogovoré, kako delavskim stanovom pomagati na noge.

Da se bodo taki shodi tem ložje snovali, oskrbelo in pridobilo si bo društvo poverjenikov po raznih krajih, s katerimi bo v zvezi, da bodo o priliki vkrenili vse potrebno; veselo bo videti pri takih prilikah naše deželne in državne poslance med svojimi volilci; kako prav bo, da jih ljudje spoznajo in zvedó, kako da jih zastopajo v zbornicah. —

Gledé letnega vplačila je tako vravnano, da bo tudi manj premožnim ljudem mogoče pristopiti društvu, ker ima namreč odbor pravico, da takim letnino primerno zniža.

„Katoliško politično društvo“ je zapisalo na svojo zastavo besede: Vse za vero, dom, cesarja! s tem naznanja, v kakem duhu želi delovati. To geslo nedavno zopet slovesno priznано, bilo je našemu ljudstvu vedno sveto. Pod to zastavo hoče

društvo delovati, da se tudi v javnem življenju na podlagi zakonov katoliške cerkve, zakonov pravice in ljubezni skrbi v prvi vrsti za prospeh in pomoč trpečim — rokodelcem, delavcem, kmetovalcem!

Novemu društvu želimo v korist Slovencev obilno blagoslova božjega, prav mnogo udov, pred vsem pa za ubogo ljudstvo vnetih in nesebično delujočih odbornikov-vodnikov.

Kaj je novega po svetu?

Po celem svetu straši zadnje tedne v veliki meri stara bolezen prehlajenja pod novim imenom „influenca“ ali „hripa“. Iz Ruskega je splazila po vsej Evropi, pa tudi pot čez morje v Afriko in Ameriko jej ni bila predolga. Bolezen sicer sama na sebi ni nevarna, a bati se je, da bi hripa ne pripravljala pota drugim bolj nevarnim boleznim, o katerih se že čuje iz raznih krajev. Bog nas varuj! — Na *Dunaju* se vrše med zastopniki Čehov in Nemcev iz Češkega pogovori, kako med njimi doseči spravo, katero prav posebno želi presvetli cesar sam. Nekateri listi pravijo, da razgovori ne bodo brez uspeha, vendar bo učila prihodnost, da treba vso drugačno pot nastopiti, ako se hoče mir doseči med narodi. Kakor je slutiti čakajo Čehov še hudi dnevi, posebno zaradi nespametnega hujskanja brezverskih Mladoc ehov; upamo vsaj, da bodo britkosti zopet združile češke rodoljube. Kaj bodo pač rekli zatirani Slovenci

na Koroškem in Štajerskem, kaj uboga slovanska raja v Istri, ako vidijo, kako se vlada trudi za Nemce na Češkem, katerim nikdo ni skrivil ni lasu, in morajo gledati in trpeti, kako v nebovpijoče krivice morajo oni trpeti v svoji deželi, ne da bi se kdo zmenil za njih sužnost? — Na *Nemškem* se pripravljajo za volitve v državni zbor, upati je, da katoliki ohranijo število svojih poslancev; pomnožili se bodo pa zastopniki delavcev, če tudi jih kruto zatirajo. — V *Belgiji* je zopet na tisoče delavcev ustavilo delo, ker jim ni mogoče živeti ob tako pičlem zaslužku, čuje se, da jim bodo vendar zboljšali plačo. — Na *Francoskem* in *Italijanskem* vlada nima nujnejšega posla, kakor duhovnom plačo ustavljati, jih pred sodbo tirati in zapirati; brezverski prostozidarji so v teh državah na vrhuncu svoje silovitosti, torej se je ondi bati tudi najhujših neredov. — Na *Španjskem* so razmere tudi zelo zamotane; od-

Listek.

V smrtni nevarnosti.

„Ali prav vidim, Ciril, ali si res ti, ali me varajo moje oči?“

„Prav vidiš, Matej, jaz sem!“

„Tedad si se vendar srečno vrnil iz Amerike; nisem verjel, da se bova še videla kedaj na tem svetu, posebno, ker je bilo brati po časnikih, da sta bila ti in tvoj prijatelj ter popotni tovariš v veliki nevarnosti, nekateri so celo pripovedovali, da sta oba mrtva.“

„Hvala Bogu, da sem se vrnil srečen in zdrav. Dobro se še spominjam, kako si mi ti odsvetoval, ne hoditi v Ameriko; pa saj me poznaš: bil sem lahkomišel, denarja sem imel dovolj in prijatelj Ivan me je tudi zelo nagovarjal, rekoč: videla bova nov svet, pridobila si velike skušnje in v Ameriki bova tudi sezidala zlate gradove, o katerih tu doma le sanjava. Tako me je spravil soboj; pet let je od

tedaj minulo in srečen gledam zopet svoje domače kraje.“ — Tako sta se pogovarjala sošolca, ko sta se po dolgem času zopet sešla. —

„Kje pa je tvoj popotni tovariš Ivan,“ vpraša Matej Cirila.

„Oj, to je dolga zgodba; pojdi greva pit čašo vina, da ti povem, kako se mi je s prijateljem mojim godilo po Ameriki.“

„Znano ti je, da sva z Ivanom, ko sva se podala na pot, imela veliko denarja. Ko sva se vozila po ladiji preko morja, delala sva načrte, kako bova popotovala po novem svetu, da vidiva več krajev in si pridobiva ugodnih tal za svoje bivališče. Stopivši na suho zemljo, kupiva vsak svojega konjiča ter jahava od mesta do mesta po določenem načrtu. Večkrat sva se na kakem kraju ločila ter zvečer po raznih ločenih potih prišla do mesta, kjer sva imela prenočevati. To sva pa storila iz tega namena, da sva čez dan več krajev prepotovala in si zvečer pripovedovala o vsem, kar sva skusila in doživela.“

Ko prideva na mejo dežele Teksas, precej sva čula govoriti o znanem gostilničarju Antonu Dukvalu.

stopili bi radi ministri, sovražniki kraljice vedno očitneje delajo za ljudsko vladu, in zbolel je sedaj prav nevarno triletni sinček kraljice, v katerega imenu vlada kraljica Kristina; ko bi dete umrlo, bodo zmešnjave na Španjskem še večje. — *Ruski* car ima pač žalostno življenje; nikjer se ne čuti dovolj varnega; vedno se sliši o kakih zarotah zoper carja,

rak nihilizma razjeda to lepo in mogočno slovansko državo; ni ga ji stalnega ozdravljenja, razen v katoliški cerkvi. — V *Braziliji* ni še vedno nobenega miru; pregnana cesarica je od žalosti umrla in tudi cesar zelo boleha; nič se še ne vé, kako se bodo ondi zasukale razmere.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. — Knez H. Windischgratz je daroval za reveže v Planini 100 gld. in za šolarje 100 gld.; ti darovi so bili razdeljeni dne 23. dec. Sploh pa je ondi med poplavljenici reva velika, zato je žeteti, da bi jim kakor tudi drugim prihitel na pomoč s kakim darom deželni odbor. — Iz Žirov se je preselil v Ambrus kot župnik g. Jos. Lavrič, ki si je kot kapelan zapustil v Žireh blag spomin s svojim vsestranskim vzglednim delovanjem. — Za Božič je v Košani grofinja Hohenwartova obdarovala 30 otrok z obleko in drugimi darili. — V Škofji loki je obhajal svojo novo mašo na novega leta dan g. A. Logar; govoril mu je v cerkvi gosp. mestni župnik J. Tomažič. — Umrlo je v Orehku pri Hrenovicah ondotni duhovnik g. Jos. Cergol, rojen v Ljubljani leta 1815. Naj v miru počiva. — V Kranju je neki čevljar zadel v loteriji 4800 gld. na št. 1, 17, 18. — V Cerkljah na Gorenjskem je slikar gosp. Koželj dovršil svoje delo v cerkvi, zdi se, piše nam od tam naročnik, da imamo vso drugo novo cerkev

pred seboj; spomladi, kakor čujemo, bodo slovesno blagoslovljene nove slikarije na cerkvenem obodju. — Umrlo je v Škofjiloki pesestnik g. Jurij Deisinger, po domače „Sorž“.

Iz Mengiša. Nova bolezen „hripa“ pokazala se je tudi pri nas na raznih krajih, — ni še sicer močno razširjena med nami, vendar sem in tja jo je opazovati. Še pred novim letom pojavili so se nekateri slučaji v Domžalah in od todi razširila se je višje gori. Bolnik boleha nekaj dnij potem pa se mu povrne ljubo zdravje, — nekateri, ki so to bolezen že prestali, celo trdijo, da so sedaj bolj zdravi nego so sploh pred boleznijo bili. Kakor videti, stvar sama na sebi ni nevarna, — a utegne biti, ako se bolnik prehladi. V takem slučaju sledi jej kaj rada pljučnica ali celo vročinska bolezen.

Iz Logatca, v dan po sv. treh Kraljih. Preteklo leto je bilo za našo faro primeroma jako zdravo leto. Umrlo jih ni veliko. Zdaj pa so se vnovič začele kozé. Imamo jih vže tri leta po vrsti. — Ubožnejši

Kogar sva vprašala, kje bo nama najprimerneje ustaviti se, rekel je vsakdo: „Pri Dukvalu vama najbolj kaže: kedar koli prideta k njemu, bodeta prijazno sprejeta; najlepše bo ondi vse oskrbljeno za vaju in za konja. Dukval je mož, da je malo takih.“

„Ti, pravi Ivan neko jutro, jezdi danes naravnost proti Dukvalovi gostilnici, jaz grem po stranski poti na okrog, zvečer se dobiva v gostilnici.“ — Solnce je že zahajalo za božjo milost, ko pridem do Dukvalove gostilne. Gospodar me zares prijazno sprejme, prime za konja ter me povabi v sobo, iz katere je bilo slišati glasno govorico. Ko jaz vstopim v sobo, obmolknila je govorica.

„Ti se boš še zelo kesala!“ To so bile zadnje besede, ki se jih slišal. V sobi sta stala mladenič in dekle, videlo se jima je, da sem jih v zadrego spravil s svojim prihodom. Ko mi mladenič ponudi stol, se vsedem, a vsi molčimo toliko časa, da pride gospodar v sobo.

Kmalu smo bili v živahnem razgovoru. Med drugim sem tudi omenil gospodarju, da še nočoj pričakujem svojega prijatelja, ter mu ob enem po-

pišem pot, katero je prijatelj nastopil. — Ko gospodar to čuje, zmrači se mu čelo.

„Tedad,“ pravi, „ga do polnoči gotovo ne bo; pot je zelo dolga; škoda, da nista skupaj pop otovala Kaj pa, ali ima Vaš tovariš kaj dragocenosti, denarja seboj?“

„Zlato uro ima, in seveda tudi precej veliko denarja,“ mu odgovorim. „Ali je morebiti zanj kaka nevarnost, morda pred roparji?“

„Mislim, saj upam,“ pravi gospodar, „da sedaj ne. Bila je pred nekaj tedni zelo zloglasna tolpa roparjev v bližnjih gozdih, in pot ondi nikakor ni bila varna; posrečilo pa se je orožnikom, da so jih nekaj ujeli, druge pa razkropili; upam torej, da vaš prijatelj srečno pride proti jutru v našo gostilno.“

Pozneje sem zvedel, da je mladenič, ki sem ga našel v hiši, Dukvalov sin; dekle pa je bila hči neke družine izseljencev, katero so vso razen nje pomorili divjaki. Dekletce se jim je skrilo v goščo in ondi jo je našel dobrosrčen lovec, ki je prav kakor oče skrbel za njo do svoje smrti. Zatem je prišla Tereza, 18 let stara, v Dukvalovo hišo. Iz besed, ki sem jih

ljudje letošnje zimo težko shajajo, pozna se, da je bila slaba letina. Lesna kupčija je še zmiraj mrtva. Samo žaganice so zadnji čas nekoliko dražje. Sploh pa ne bode kmalu kaj prodajati; kar se izvaža debelejega lesa, gre večinoma vse iz gozdov kneza Windischgraetza. Nekdaj so ljudje pri lesu precej zaslužili, zdaj tega ni. Če se vgnjezdi še bolezen, bo res huda. Deželni zbor je dovolil zavoljo slabe letošnje letine deželi dvajset tisočakov podpore. Sosedje Planinci se vže oglašajo, da bi kaj dobili. Režeji so; prav iz srca jim privoščimo, če kaj dobé, ker vemo, da je njim voda veliko škode naredila. No, pa tudi Logatčani so — potrebni.

Koroško. — Nemški brezverski listi so zadnji čas jeli zopet napadati Mohorjevo družbo, kakor da bi družba po svojih knjigah nemir sejala med ljudi. Kdor prebira Mohorjeve knjige, vé, da so to prazne čenče, katerim pa Nemci seveda verjamejo bolj, kakor evangeliju. — Enako se zadirajo tudi ob družbo Ciril-Metodovo, ter ji podtikajo, da izdaja knjižice, o katerih društvo nič ne vé. — V Črni so 22. dec. ustanovili posojilnico. — V Celovškem Marijanišču so imeli 15. dec. lepo veselico s petjem in govori, eden izmed govorov je bil tudi slovenski. — V zadnjem času se sploh vidi na Koroškem, da so spet bolj začeli zatirati Slovence, ki nimajo skoro nobene slovenske šole. Ako je vlada spoznala, da je potrebna sprava med Nemci in Čehi na Češkem, izmed katerih se nobenim tako hudo ne godi, kakor Slovincem na Koroškem, menimo, da bi bilo bolj in prej potrebno odstraniti kričeče krivice, ki se godé ko-

roškim Slovincem, za katere se pa, kakor je videti, nihče ne zmeni. — Kdor huje, on zmaguje; tega načela se oprijemajo sedanje vlade in ne ozirajoč se na pravico, ki je bistvena in temeljna podlaga vsaki državi, same sebi spodkopavajo tla. — Pri sv. Andreju v Lavantinske dolini umrl je dr. Lasbahar, ud družbe Jezusove. Imenovanec bil je doma pri sv. Juriju blizu Radgone na Štajarskem. Latinske šole izvršil je v Mariboru. Že tukaj začel je prebirati učeno pisane knjige. In če v istih gledé verskih zadev česa ni mogel prav razumeti, je rad prihajal povpraševati sedanjega škofa mariborskega, ki so takrat še se pripravljali za duhovniško službo. Potem je sedanji pokojnik odšel na vseučilišče ali visoko šolo v Gradec, da se izuči za profesorja ali učitelja na latinskih šolah. Toda, ko je nauke končal, napravil je skušnjo za doktorja modrosovja, vstopil v red jezuitski, postal duhovnik ter bil profesor na gimnaziji ali latinskih šolah v Kalksburgu. Učeni gospod doživel je samo 35 let. Slovenci smo ž njim izgubili tudi slovenskega pisatelja.

Štajersko. Svetli cesar so požarnej brambi pri sv. Juriju blizu Ljutomera podarili 60 gld. Nedaleč od tam je tik sv. Križa vas Ilijaševci. V tej občini že dolgo vrsto let županuje vrli kmet Ivan Farkaš. Kakor za novoletni dar so mu svetli cesar podelili srebrni zaslužni križec s kronico. — Ob novem letu je v lavantinske škofiji bilo svetovnih in redovnih duhovnikov skupaj 450, med njimi 220 župnikov in 124 kapelanov. Vsled pomanjkanja duhovnikov je 66 kapelanskih služeb izpraznjenih. Minolo leto so

vstopivši v hišo slišal in iz vsega obnašanja sina gospodarjevega, ki je bil do mene silno neprijazen in oduren, prav nič podoben svojemu očetu, sklepal sem, da zalezuje Terezo. V tej misli me je popolno potrdilo, česar sem bil priča še to noč proti jutru. — Truden sem bil ta večer in kmalu sem šel v svojo sobo, le mimogredoč sem se prekrizal in priporočil angelju varhu. Spal sem trdno vso noč, vendar proti svoji navadi sem se vzbudil zgodaj proti jutru. Ne vem kako, silno težko mi je bilo pri sreč, bal sem se za-se, bal za prijatelja, ne vedoč, je li prišel ali ne. Hitro vstanem in ko se začnem napravljati, že slišim govorico pod mojim oknom, glasovi so mi bili znani; bila sta domač sin in Tereza.

„Ne, Karl, nikdar, jaz tvoja žena nikoli ne bom,“ reče razločno in odločno Tereza.

„Zakaj ne,“ odgovori strastno Karl. „Glej, tu je denar; ves je tvoj, na, vzemi ga, samo premisli se.“

„In ko bi bili tudi milijoni, pošteno pridobljeni, ne pa, kakor se bojim, krvavi denar, pridobljen s hudodelstvom, jaz nikdar ne vzamem človeka, ki ga ne spoštujem, ki ga ne ljubim.“

„Pazi dekle, in nikar ne draži moje jeze,“ pravi Karl.

„Nič se je ne bojim, saj sem jo že poskusila; nikdar ne pozabim strašnega udarca, s katerim si me strahoval že lansko leto; sirota sem, a pride naj kar hoče, srca svojega in poštenja za denar nikdar prodala ne bom. — Slišal sem na to še strašno kletv, potem pa je vse vtihuilo. Urno se napravim in hitim v spodnjo sobo.“

„Ali je prišel Ivan, moj tovariš,“ vprašam gospodarja.

„Žal, da ga ni, upam, da se mu ni nič hudega pripetilo, morda je po noči kam zašel, a zdaj gotovo že hiti proti gostilni.“

V tem pa pridejo štirje orožniki mimo hiše.

„Kak opravke tako zgodaj, gospodje?“ vpraša Dukval.

„Našli smo umorjenega človeka v bližnjem gozdiču. Ime njegovo je Ivan Skalar, kakor smo razvideli iz papirjev, ki smo jih dobili pri njem. Tukaj je krogla, ki ga je zadela, doktor mu jo je izrezal.“

umrli: knezoškof, 6 župnikov, 3 kapelani, 1 profesor, 8 menihov, 1 dosluženi župnik in 3 kapelani, ki so bili vsled bolehavosti stopili iz službe. — V Ormožu je umrl dosluženi c. kr. okrajni sodnik Kmetič, v Cirkoveh na Dravskem polju pa kapelan Ostre. — S Klanca pri Dobrni nam neki naročnik piše: Pred Božičem sem izvrševal opravke po hribih okoli sv. Jošta. Tu sem zvedel, kako ojster post si je nepremišljeno naložil desetletni rejenček Janez Mešelj, pastir pri svojem stricu. Fantek je po obedu dne 3. avgusta na pašo odgnal živino. Ta je zvečer vrnila se domu brez pastirja. Istega so zatem iskali po raznih krajih, celo v Šoštanji, a nikjer ga niso zasledili. In kje je bil? Mali paglavce skrila se je med skalovje blizu hiše. Tukaj ga je še le dne 9. avg. ob 9. uri zjutraj po naključju opazil sosedov pastir. Pri sebi ni imel ne jedi ne pijače, oslabil je pa tako, da je ob strani dekle komaj prikorakal v hišo, kjer ga je umna postrežba vrle gospodinje komaj smrti rešila. Ker mu nihče ničesar žalega storil ni, zatoraj otrok molči, ako ga vprašaš po vzroku brez-pametnega posta od sobote do petka! — Deželni zbor je izračunal, da bodo se letos povzvišali dohodki od davkov za vino in druge pijače, ter je na podlagi tega računa deželne doklade znižal na 32 odstotkov,

t. j. za vsaki goldinar „cesarske“ dače bomo plačevali po 32 krajcarjev za deželne potrebe. Lani je bilo 35 odstotkov.

Celje. (Opat vitez Vrečko) je pred adventom začel bolehati. Po Božiču ga je vodenica spravila v posteljo, katere visoki bolnik ni več zapustil. Lepo na smrt pripravljenega je ljubi Bog poklical v večnost dne 5. januarja popoldne. Kot sin kmetijskih roditeljev je na svet prišel dne 9. decembra 1819 v okolici Žegar blizu Planine. Latinske šole obiskoval je v Celji, modroslovna dva tečaja v Gradcu, bogoslovja učil se je pa v Celovci, kjer je dne 1. avgusta 1844 l. postal duhovnik. Kapelanoval je v Rogateci, pri sv. Hemi, v Celji. Potem je služil pri vojakihi, in dne 1. maja 1873 prišel je kot opat-župnik v Celje. Čez deset let pozneje so mu svetli cesar podelili red železne krone tretje vrste ter ga na podlagi tega odlikovanja povzdignili v viteški stan. Dne 7. januarja je tožni glas zvona privabil čez 30 duhovnikov in obilo ljudstva v farno cerkev. Tukaj je pokojniku za slovo govoril veleč. gosp. Krušič, profesor na gimnaziji v našem mestu, sv. mašo popeval in spreved na mestno grobišče blizu Teharja vodil je milostl. gosp. Orožen, stolni dekan v Mariboru. Svetila pokojniku večna luč!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Žvtnoreja je glavna — piše nam kmetovalec iz okraja kamniškega — opora kmetijstvu, trditev ta dognana je že davno, in ravno letos pokazala se

je ta resnica v popolnej svetlobi. Letina lanska bila je primeroma drugim slaba in pri tem je cena žitu jako nizka, tako, da se kmetovalec od te strani

„Ah, Ivan, moj prijatelj,“ vskliknem potrt po strašni novici. Mladi Dukval pa stopi k vodji orožnikov ter mu nekaj zašepče na uho. Na to precej vodja stopi k meni, ter me oistro in prav po vojaško vpraša:

„Vi ste tukaj tujec, kaj ne da; ali mi veste povedati, kje ste bili nocojšnjo noč?“

„Spal sem tukaj pri Dukvalu. Sinoči sem se zgodaj vlegel v svoji sobi in sem jo še le sedaj pred par trenotki zapustil,“ odgovorim vojaku.

„Kako,“ pravi gospodar Dukval, „kaj niste bili že od zunaj; pred dobro uro zdelo se mi je, da ste prišli skozi vrata v hišo; sicer obraza nisem videl, vendar ta-le vaš klobuk in suknjo vašo sem natanko razločil, ker je še luna svetila.“

Jaz ves prestrašen rečem: „To ni mogoče, mora biti kaka pomota.“

„Pokažite mi svojo suknjo,“ pravi vodja. Ko hočem to storiti, me že prehití Dukval ter jo pri-nese iz sobe vojaku. Precej seže v žep in izvleče iz njega pištolo.

„Čegav je ta revolver?“ vpraša vojak. „Ali je vaš?“

„Moj!“

„Kedaj ste iz njega zadnjikrat vstrelili?“

„Nobenkrat še, kar sem na potu,“ mu odgovorim, „ker nisva bila s prijateljem dosedaj še v nobeni nevarnosti.“

„Ali so bile vse cevke nabasane?“

„Vse!“

„Vse? Kaj pa pravite k temu, da je ta-le cev izstreljena in da se v njej prav dobro pozna prah od izstreljenega smodnika.“ Potem poskusi kroglo v cevko. „Oj,“ pravi, „in ta krogla je prav kakor nalašč za ta revolver. — Kaj pa to?“ vsklikne pregledujoč mojo suknjo, ko na njej zagleda nekaj krvavih madežev. — „Upam,“ pravi vodja resno, da je dokazov dovolj in preveč, da nikdo drugi ni umoril Ivana Skalarja, kakor vi.“ — Vse ugovarjanje je bilo zastoj; v trenotku me uklenejo, da me tirajo pred vojaško sodbo, kjer mi je bila zaradi nevarnih razmer smrt gotova še tisti dan.

ne more nadejati obilne opore in pomoči v sedanjih časih, ko pri gospodarstvu na vseh straneh primanjuje denarja. Tu pa stopi na mesto živinoreja. Cena živini se je zadnji čas primerno dvignila, tako, da smemo z njo prav zadovoljni biti, posebno dobro plačujejo se molzne krave s teleti in pitani voli. In kupčija s pitanimi prašiči kako je živa! To blago srednje vrste plačuje se od 17 do 19 gld.; najbolji od 20 do 21 gld. stari cent. Prašiči izvažujejo se večinoma v severne dežele Nemčije. Naši krčmarji in mesarji že uprašujejo — kaj bomo pa mi klali? ako se vse blago izvozi od nas? Toda ravno to govorjenje ne plaši živinorejca, kajti dobro znamenje je zanj. Cene živini stopile so sedaj na pravo mesto in kedo more biti tega bolj vesel, nego kmetovalec

v sedanjem brezdenarnem času, ko ga stiskajo nasledki slabe letine. Ravno te razmere pa glasno kličejo kmetovalce naše, naj se še bolj pridno kot do sedaj pečajo z živinorejo. Res je polje prva stvar naša — toda poljedelstvo brez živinoreje ne more imeti obstanka, kakor tudi živinoreja brez poljedelstva ne. Smelo pa trdimo: da je umna živinoreja v sedanjih letih preje možna dovesti kmetovalca do blagostanja, nego polje. Opozarjamo tedaj one kmetovalce naše, ki imajo živinorejo kot postransko stvar kmetijstva — one, ki redijo le toliko živine, kolikor je neobhodno potrebno, naj si premislijo. Pričnejso naj se marljiveje pečati s tem poslom — skrbijo naj za zboljšanje živinoreje v svojih hlevih in gotovo se bodejo v kratkem času radovali lepih uspehov.

Razne vesti.

(Katoliško politično društvo.) Kdor želi pristopiti „Katoliškemu političnemu društvu“, ogласi naj se pri m. g. proštu dr. A. Jarcu, Stari trg v Ljubljani.

(Birma v ječi.) Decembra lanskega leta je nadškof Monakovski šel z nekaterimi duhovniki, da je petindvajsetletnemu v smrt obsojenemu morilecu Giesbergu, ki je skesan prejšnji dan prejel sv. obhajilo, podelil zakrament sv. birme; boter mu je bil jetničar; prijazne besede škofove so osrčile hudodelnika, da je kot pokoro za svoje hudobije pretrpel smrtno kazen.

(Smrt prostozidarjeva.) Duhovnik iz reda pasijonistov v Hobokenu blizu Novega Jorka v Ame-

riki sporoča to-le dogodbo: Nekega dné me pokličejo v Broklin, da bi umirajočemu podelil sveto popotnico, bil je Nemeč, ki sem ga večkrat srečal. Njegova hčerka vrla katoličanka mi sporoči, da je oče v prostozidarski družbi, da mora torej svoj izstop očitno naznaniti in se družbi odpovedati. Preden začnem s spovedjo, vprašam ga, ako je ud kake skrivne družbe. „Da,“ pravi, „jaz sem prostozidar, toda v Ameriki je to brez pomena.“ — „Ne,“ pravim jaz, „ni brez pomena, vi mi morate svoje znake društvene izročiti, ako se hočete z Bogom spraviti.“ Nekaj časa se je branil, a nazadnje mi vendar izroči predpasnik, knjigo s srebrno verižico itd. Na

„Pomagajte,“ zaupijem, „jaz sem popolno nedolžen; tukaj mora biti kaka pomota.“

V tem priteče izza vogla Tereza.

„Stojte, stojte!“ kriči, „ta tujec je nedolžen. Tukaj je morilec!“ pravi ter s prstom pokaže na domačega sina Karla. „On je danes na vse zgodaj prišel domov in sicer je imel klobuk in suknjo tega tujca, katero mu je spečemu po noči vzel. Videla sem ga prav dobro, le primite ga, med njegovimi rečmi bodele gotovo našli stvari, ki bodo pričale, da je on morilec.“

„Vrag te vzemi,“ zakriči Karl nad Terezo, in predno so ga zgrabili, potegne svoj revolver iz žepa ter vstrelji na Terezo; k sreči jo je le nekoliko oprasnila krogla. Hitro ga orožniki zgrabijo in zvežejo, potem preiščejo njegovo obleko, med njo najdejo zlato uro, na kateri je bilo urezano ime: Ivan Skalar, poleg ure pa tudi mnogo denarja — najinega. Popolno je bilo spričano, da je Karl umoril mojega prijatelja. Mene seveda precej oprosté verig, ter me rešijo smrtnega strahu, Karl pa je prejel zaslužen

kazen, ki bi bila vsled njegovega zlobnega srca kmalu mene zadela in sicer popolno po nedolžnem.

Stari Dukval je vzdihoval, rekoč: Saj sem mu vedno pravil: kakeršno življenje, taka smrt: Zastonj je bil vsaki nauk, ni se hotel lotiti domačega dela, vedno se je vlačil okrog in mi zapravljal premoženje, a da ga bo razbrzdanost tako daleč privedla, da bo postal morilec, tega si nisem mogel misliti od svojega sina. Bog mu bodi milostljiv!

Jaz pa sem hitel, da se prej vrnem nazaj v domovino. Nje, ki mi je življenje rešila, kateri po tem dogodku seveda ni bilo več obstanka pri Dukvalu, nisem mogel pozabiti; vzel sem jo s seboj v Evropo in tukaj ti imam srečo in čast, pokazati svojo rešiteljico Terezo, mojo dobro in skrbno ženko.

Mnogo je še Ciril pripovedoval, kako da se mu je godilo v Ameriki; a ta zgodba, ki je tukaj popisana, bila je zanj najvažnejša.

„Tega ne bom nikoli pozabil v svojem življenju,“ tako je navadno sklepal svoje pripovedovanje.

to opravi spoved in vesel sporočim hčerki, da naj vse potrebno pripravi za sv. obhajilo. — „Ali so vam izročili oče vsa znamenja skrivne družbe?“ vpraša hči. „Vsa,“ pravim, „le pogledite!“ „O, to ni vse,“ pravi hči, „on brani tudi zapečaten pismo, o katerem mi je rekel, naj je po njegovi smrti zapečateno vrnem predsedniku skrivne družbe. Ondi mora biti kaka posebna skrivnost.“ — Hitro se vrnem v sobo ter žalosten potožim bolniku, zakaj me je varal in mi ni vsega izročil. A bolnik je trdovratno trdil, da mi je vse izročil: „Verjemite mi, vse sem vam dal in ničesar več nimam.“ V tem trenutku prihiti v sobo hči njegova, sklone se k njegovi postelji: „Oče,“ zavpije, „rešite svojo dušo. Vaša hči bo vedno nesrečna, ako tega ne storite, vi ste vedno pravili, da me ljubite, sedaj pokažite, da je to res in uslišite mojo prošnjo; dajte duhovniku zapečaten pismo!“ — Pri teh besedah vzdihne bolnik, ne more se več ustavljati prošnjam svoje edine hčere ter ji reče: „Ne, dete moje; ne bo se ti treba sramovati svojega očeta. Daj, vzemi mi ključek od vratu, odpri ono predalce in izroči duhovniku pismo. Tedaj omahne oslabil v posteljo. „Zmagali smo,“ reče duhovniku, „oče so rešeni, vrgli so strup iz sebe, ki jim je moril dušo. — Kmalu na to oče skesan umrje. Jaz pa vpričo hčere odprem pismo; bila je prisega podpisana s krvjo, prisega, da se dotični hoče do smrti vojskovati zoper katoliško cerkev, zoper papeža, zoper vladarje in grozi se mu prokletstvo, ako bi se izneveril prisegi. — Tako sovražniki naše sv. vere priklepajo na-sé svoje zaveznike, tako vneti so oni za svoje bogokletne namene in tako delavni zanje. — Kaj pa mi storimo za svoje vzvišeno namene, kaj storimo za Boga? Kaj za svojo vero, kaj ob enem za svojo srečo. Od sovražnikov se učimo odločnosti, delavnosti in stanovitnosti v boju za svojo pravo vero.“

Listnica opravištva:

G. G. V. na S.: List preko morja stane radi poštne na leto 1 glđ. 30 kr. Se pošilja.

G. J. S. na G.: Št. 50 je lepa, a niste še prvi. Prav. Pozdrav! Se je doposlalo.

G. J. P. v P.: Se vrlo vzdiguje. Ste že prejeli.

G. A. Z. v S.: List se vam redno pošilja. Da niste zadnjega dobili, vtegnete prav imeti, ko sodite, da je prišel v nepoklicani roki. Se je doposlal.

G. A. K. v R.: Vi se hudujete neosnovano. Zgrešili ste naslov; mi nismo ničesar prejeli. Odslej se Vam pošilja. — »Narodov koledar« ne izhaja pri nas, pač pa »Koledar katol. tisk. društva«. Morda pa tiči v tem vsa zmota in zapreka?

Loterijske srečke.

Trst	11. januarja:	6,	21,	49,	73,	83.
Ljubljana	11. januarja:	85,	46,	5,	65,	72.
Gradec	4. januarja:	18,	17,	1,	35,	16.
Dunaj	4. januarja:	9,	12,	31,	3,	61.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 6. februarja.

Zahvala.

Vsem blagim dobrotnikom, kateri so kakorkoli pomagali nam pogorelcem iz nesreče, ki nas je zadela dne 20. avgusta lanskega leta, naj so storili to z denarjem, blagom, delom ali kako drugo pripomočjo, izrekamo svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Godeščani pri Škofji Loki.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje vodenica in kronična driska zdravi se najuspešneje s PICCOLIJEVO „ESENCO ZA ŽELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam.

Varstvena znamka.

Pošilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI-Ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzioli-Ju v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Stajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (12)

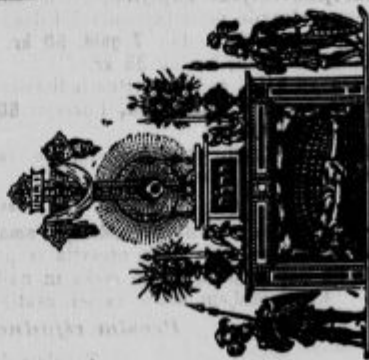
EDVARD ZBITEK,
izdelovatelj transparentne steklene mozajike
v Olomucu na Moravskem,

(delavnica v Neustiftu pri Olomucu)
priporoča

svete grobove,
strogo obredne, v vseh velikostih ter posebno opozarja na sv. grobove, ki so napravljeni za manjše prostore ter se razpošiljajo celotni v dveh zabojih. — Ilustrovani in opisovalni cenilniki na zahtevanje zastoj in franco.

Predragi gospodi! Sv. grob smo hvala Bogu dne 19. m. m. nepohabljeno dobili ter se neizrečeno veselimo, da si smemo čestitati, kajti sv. grob je vsestranski vteč. Spoštovanjem bilježi

dr. Stefan, (5-1)
konzistorijalni svetovalec in mestni župnik
v Karlovcih v Sirmiji, 2. dan aprila 1880.

Deželna lekarna
Ludovika
v LJUBLJANI,

pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:

Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due.
1 gold., 5 due. 4 gold.

Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.

Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti kolerei, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.

Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
due. 2 gold.

Cvet zoper luskinke, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr., due. 5 gold.

Deršovo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold.,
5 due. 4 gold.

Francoske žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.

Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.

Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.

Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive. 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodilom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.

Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodilom rabe vred.

Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.

Kroglice za trankulje, gotovo sredstvo proti tra-
kulji. Cena z navodilom 2 gold.

Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.

Marijino-čeljske kapljice, slavno znano in zelo
priljubljeno zdravilo proti boleznim želodca. Steklenica
20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.

Pagilano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se tri zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih pripravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosím vřudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za šurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Salicilno kisl. ustna voda. Stekl. 50 kr.

Salicilno kisl. zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.
Stekl. 40 kr., 1/2, due. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodilom rabe 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.

Ustna voda dr. Duffosa iz ameriških rastlin, ohran-
juje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolezni. 60 kr.

Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.

Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelj 1 gold. 20 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želod-
čne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kaplice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.

Prašek za prašice po poskušanjih potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, otekline,
spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.

Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.